

BIZALOM

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
Hirtelpl. Öngyűjtő
I. növekedéskorú
1933/993 sz.

DR. SZ. STEINER
KÖNYVTÁR

Havonta kétszer megjelenő szemle,

a világ folyásáról és az ember alkotásairól.

I. szám.

IV. évfolyam.

1933. január 1.

A Júl ünnepről.

(Részletek Dr Steiner Rudolf előadásából.)

Ha a mai világban elfogulatlan szemmel magunk-köré nézünk, meg kell állapítanunk azt, hogy abból a szívbeli melegségből, abból az alapos érzésmélységből, amely még a nem is oly távoli multban átjárta a karácsony ünnepét, ma már igen kevés van meg s ma már a karácsonynak valamikor oly jelentékeny ünnepe többé nem öröm és boldogság áldott forrása, hanem csak ajándékozási nap és semmi más. (Angliában pl karácsonynak valamikor oly szent első napját, boxing-day-nek, skatulya-napnak nevezik, mert a karácsonyi ajándékokat skatulyákban adják egymásnak az emberek.)

Ez évezredekben keresztül másképp volt. Másképp volt még a kereszténység elterjedése előtti időkben is. Nem is kell olyan messzire mennünk. Csak el kell képzelnünk, hogy mit érezhettek a kereszténység elterjedése előtt még azok az emberek, akik akkor Középeurópában laktak, — az évek abban a szakában, amikor mi a karácsonyt várjuk!

Abban a régi időben Középeurópa lakói, az akkori, a mainál sokkal ridegebb éghajlatban, mint földművelő és pásztor-népek, úgy keresték meg kenyérüket, hogy egész nyáron kint éltek a szabad természetben. De nagy szeretettel éltek kint a természet ölében s szívük minden érzése, hála, melegsége a természeté volt. Mély tisztelettel, bensőségesen imádták a napsugarat s odaadással, áhitattal voltak eltelve az egész nagy természet iránt. És ha az akkori pásztor vagy földműves kint tanyázott zord vagy forró legelőn — sokszor izzó napsütésben —, akkor a természetet nemcsak külső környezetnek érezte, hanem azt érezte, hogy a természet valamely láthatatlan nagy lénynek az arca — és ebből az arcból kisugárzik valami, amihez ő egész lényével, egész szívével mélységesen ragaszkodik. Ennek a régi pásztor-embernek, ennek a régi földművelőnek nemcsak a szeme sugározta vissza a nap sugarait, hanem a szive is sugározta a nyár ujjongását a nyár diadalát. Ezek az érzések hozták létre azokban az időkben a nyár elejének — június 24-ének,

mostani Szent János napjának — megünneplését. Ezen a napon a szabadban mindenfelé — erdőkön, mezőkön — nagy ünnepi tüzeket gyújtottak s a tüzet egész éjjel táplálták s mellette ünnepezték a nyár megérkezését.

Ilyenek voltak annak a régi embernek az érzései. Szive mélyén átérezte az egész esztendő folyása alatt azt, ami a természetben végbement. Együttértett a pásztorokodására, a gondjára bízott állatokkal is. Azután jött az ősz, — majd erősen téliesre változott az idő s ne felejtjük el, hogy akkor a telek még olyan kemények voltak, hogy azoknak a keménységét mai ember már el sem bírja képzelni. — E hosszú telekben, a legszükségesebb kivételével az utolsó darab marhát is le kellett vágni. Az egész külső élet elcsöndesedett, — a földke-rekség, a természet kihalt s az emberi szívekbe beköltözött valami, amit csak halálnak és sötétségnek lehet nevezni ahhoz képest, ami nyáron járta át az emberek szívét. Ugyancsak az emberek, kik nyáron át úgy ujjongtak és ünnepezték, mintha maga a természet ujjongana és ünnepelne szíveikben — télen, s különösen már a tél jöttkor is egészen csendesek és hallgatagok lettek s bensejükben megteremtették azt a hangulatot, amelyet minden embernek éreznie kellene, amikor a külső világot figyelmen kívül hagyva, visszavonul a maga bensejének világába, hogy ott Isten szavát meghallja.

Ezt a régi európai lakosságot tehát maga a nagy Természet vitte reá arra, hogy olyankor amikor a külső világ élete teljesen kihalt, akkor egyesgyedül saját lelkére, saját kedélyére legyen utalva és egészen mélyen elmerüljön abban. S ezekben a régi időkben ezek a régi emberek, a november érkezével — amikor a halál és sötétség mindinkább teljes lett — úgy érezték, hogy ünnepi heteket élnek át. Ezek az ünnepi hetek vezettek azután magának a nagy Júl ünnepnek a felvirradásához, melyet ők az évek abban a szakában ünnepezték, amikor mi a karácsonyt. A Júl ünnepet ünneplő régi európai pogányok lelkisége volt az az előre elkészített talaj, amely termékenyen vette fel magába mindazt, amit később azután a kereszténység az egész emberiségnek hozott. Hiszen

ezzel a Júl ünnepet ünneplő régi emberekkel, csak azt kellett megértetni, hogy abban a sötétségben, abban a kihaltságban ami rájuk borul, amikor a természet világa télen elpusztul, megtalálhatnak egy örök, elmúlhatatlan világozságot. S ez az elmúlhatatlan, örök világozság általában lett részévé az emberiség fejlődésének, ami Palesztinában, a Golgota misztériumában végbement.

És jellemző, hogy már néhány évszázad alatt, ép a középeurópai vidékek lakossága odáig jutott, hogy a kereszténységet legjobban, legerősebben átérzte a gyermek Krisztus révén, a gyermek Krisztus születése napján.

Ha azt keressük, hogy az emberiségnek mi a feladata, akkor azt kell mondanunk: az ember eredete isteni és szellemi.

Az ember még ma is visszatekinthet isteni és szellemi származására. Igaz, hogy onnét mindig mélyebbre és mélyebbre szállt le és mindjobban és jobban összeszővődött és rokonságba került az anyaggal, a külső látható világgal — de annak a hatalmas erőnek a segítségével, mely a Krisztus lényéből és tetteiből kiáramlik, az ember képes arra, hogy a megfordított utat is megtegye, hogy legyőzze azt, ami lerántotta őt az anyagba s a mélyből újra feljusson a szellemi magasságokba: igaz hazájába, ahonnét származik. S az emberiség egyetlen feladata, hogy ezt a felemelkedést elvégezze, ezt a megfordított utat megtegye.

Ha így látjuk magunk előtt az emberiség feladatát, akkor megmérhetjük, hogy igazán nagy haladás, hatalmas haladás volt az emberiség történetében, amikor a Júl ünnep érzései kimélyültek s össze kapcsolódtak Jézus születési ünnepének érzéseivel.

Hatalmas, mélyreható, nagy esemény volt az európai népek történetében, mikor a pogány Júl ünnep bensősége átalakult a karácsony ünnepének bensőségévé. Ennek a nagy eseménynek utóhangjait megtaláljuk még a karácsonyi és pásztorjátékokban. Ezek a karácsonyi és pásztorjátékok már a középkorban kezdtek szokásba jönni, egész sajátos módon. Ezeket a játékokat melyek voltaképpen egyszerű szindarabok voltak, karácsony közeledtével s karácsony ideje alatt játszották s bennük újraébredtek mindazok az érzések, melyek a Júl ünnep várásakor s ünneplésekor járták át a szíveket s kimélyültek avval a meleg benső lelkiséggel, amit viszont a karácsony támasztott fel.

Az, amit az emberek karácsony idejében s a karácsony-váró időben átéltek, az az egész esztendőre erőt, gyógyulást hozott nekik. Hogy a karácsony milyen mélyen belenyúlt a lelkekbe, azt niég én magam is tapasztaltam, mikor gyermek- és fiatal-koromban falun éltam s láttam, hogy a leghaszontalanabb, legsemmirekellőbb fickók között is voltak, akik lelkük mélyén nem mertek, nem tudtak a karácsonyi időben — amikor az éjszakák mind hosszabbak lettek — tisztátalanok lenni. Közülük azok, akik máskor legtöbbször verekedtek, ilyenkor legkevésbé verekedtek. S azok, akik máskor keveset verekedtek, erre az időre teljesen abba hagyták ezt a kevés verekedést is. A karácsony lelke valóságos hatalomként uralkodott a lelkeken.

Legtöbb faluban, ahol ezeket a karácsonyi játékokat játszották, volt egy-egy család, amelyikben az a tisztség öröklődött, hogy a család legöregebb tagja minden évben a karácsonyi idő közeledtével összeszedte a faluban azokat, akik alkalmasak voltak arra, hogy a karácsonyi játékot előadják. Ezek a karácsonyi játékok tulajdonképpen szindarabok voltak, melyekben legnagyobb egyszerűséggel előadásra került a karácsonyi történet úgy, ahogy azt nekünk a biblia elmondja, mint Jézus

születésének, mint Heródesnek, mint a pásztoroknak s a Három Királynak a történetét. Ezekhez az egyszerű szindarabokhoz néha ének is járult, néha nem.

Ha ezeket a karácsonyi játékokat el akarjuk képzelni, mindig szem előtt kell tartanunk, hogy az a falusi nép, mely ezeket játszotta a középkorban át, talán a XVIII-ik századig egészen másképp élt és érzett, mint a mai falusi lakosság. A karácsonyi játék, játékosok és nézők számára egyaránt mély áldás, mély megindulás és áhítat forrása volt. Ép a karácsonyi játékokon keresztül áradt hozzánk a karácsony lelkének az az ereje amelyről mondtuk, hogy azután egész esztendő ügyes-bajos dolgaiban segítségükre, támaszukra volt. Minden esztendőben, amikor az erre hivatott öreg ember a játékosokat a karácsonyi játék betanulására összehívta, megmondta nekik, hogy csak az vehet részt a karácsonyi játékban, aki magára veszi azt, hogy azok alatt a hetek alatt amíg gyakorolják a karácsonyi játékokat — majd az előadásoknak ideje alatt is — betartják a szabályokat. Az első szabály az volt, hogy ez alatt az egész idő alatt a játékosok közül egyik sem mehet lányokhoz. Ez falun nagyon-nagy dolgot jelentett akkoriban. Azt jelentette, hogy az illető, aki ezt megállja, egészen elmeríti lelkét a tisztaságban. A másik szabály az volt, hogy egész idő alatt egyik játékosnak sem volt szabad kétértelmű éneket énekelni. Minden játékosnak egész erejével egy tisztességes, becsületes életmódra kellett törekednie: ez volt a harmadik szabály. A negyedik pedig az, hogy az összes játékosok tartoztak mindenben szörfogadni annak, aki a karácsonyi játékot betanította és vezette.

Mikor azután a karácsony napjai elmúltak, a Három Király járkált mindenfelé. Az évnek semmiféle más szakában sem, csak éppen karácsony után. Én magam is emlékszem még arra, hogy láttam a falvakban a Három Királyt járni. Házról-házra jártak. Hatalmas ollót vittek, melyen csillag volt. Ha kinyitották az ollót: a csillag magasra lódult. A Három Király a leggyerekesebben volt felöltözve, de ahogyan jártak-keltek, — ahogy egészen elfeledkeztek magukról, — ahogy az egész lelkük tele volt áhítattal — olyan ünnepélyességet árasztottak maguk körül, amelyet a mai emberek már el sem tudnak képzelni, hacsak újra fel nem támad bennük a karácsony lelke, amelyik egyesegyedül lenne képes megszabadítani a világot tengernyi bajától...

De a karácsony lelke csak akkor támadhat fel a mai emberben, ha a mai ember végre megcáfolja önmaga előtt azt a tévhitet, hogy az ember a majomtól származik s az ember tulajdonképpen nem más, csak egy okos állat. A karácsony segítő, gyógyító lelke csak akkor működhet az emberiségben, ha a mai ember felújítja és megerősíti magában annak a tudatát, hogy ő — bár milyen mélyen is álljon most: Istentől származik s főfeladata, hogy újra Isten közelébe jusson.

Isten közelébe jusson: akarata, érzése és gondolata tisztaságával, cselekvése és szava becsületességével, s azzal, hogy egy új művészetet, egy új tudományt, egy új társadalmat alkot, melynek alapja többé nem az anyagiasság, hanem a szellemiség...

Világ folyása.

Magyarország megcsonkítását Csehszlovákia Románia, s Jugoszlávia (Szerbia) végezték el. Ez a három ország a háború befejezése után hamarosan szövetségre lépett egymással s szövetségüket „kisantant“-nak

nevezték el. Létalapjuk a békeszerződésekben gyökeredik, miután a békeszerződések révén jutottak területeik megnagyobbodásához s új állami létükhöz. Természetes tehát, hogy mindenek felett ragaszkodnak a békeszerződésekhez s teljes erejükkel küzdenek a békeszerződések megváltoztatása, a revízió ellen, holott csakis ebből indulhat ki a világ helyzetének megjavulása. A kisantant a mult hetekben értekezletet tartott Belgrádban, Szerbia fővárosában. A kisantant értekezletéről az összes újságok nagy érdeklődéssel irtak, az idevágó főbb hírek a következők:

A kisantant államok Belgrádi értekezletének főtárgya a revízió volt. A belgrádi lapok négy főpontban ismertetik a kisantant-tárgyalások programját. E pontok: a leszerelés, Középeurópa gazdasági szervezése, a keleti jóvátételek és végül a békeszerződések revíziója.

A konferencia utolsó kérdése a revízió. Kétségkívül ezzel szemben mutatkozik meg a kisantant államok részéről a leghatározottabb állásfoglalás. A kisantant államai a legnagyobb szívóssággal védik azt az álláspontjukat, hogy a nemzetközi élet alapját a békeszerződések alkotják. A kisantant államai tökéletesen egységesek ebben a tekintetben. Ebben a kérdésben a kisantant külön tervezetet akar kidolgozni, amely lényegesen különbözik a Párizsban megállapított tervtől.

A hivatalos jelentés.

A kisantant-értekezlet záróüléséről a következő hivatalos közleményt adták ki:

A kisantant külügyminisztereinek értekezletét Belgrádban december 18-án és 19-én tartották meg. Az ezidő alatt lefolyt négy ülésen mindenekelőtt a politikai helyzetet vitálták meg; mégpedig abban a mértékben, ahogy azt a folyó események megkívánták. A három külügyminiszter között ismét egyetértés mutatkozott úgy a jelen helyzetben elfoglalt álláspont, mint a jövőben hozandó határozatok tekintetében is.

A közlemény ezután felemlíti a leszerelés kérdését, mint az értekezlet egyik tárgyát, valamint a keleti jóvátételek és a szövetségi köztársaságok kérdését, amelyek tekintetében — a közlemény szerint — a három külügyminiszter azonos következtetésre jutott. Az értekezleten az az elhatározás jutott kifejezésre, hogy erélyesen végre kell hajtani a béke művét és különbség nélkül valamennyi nemzettel a barátság politikáját kell követni, amelyet a kisantant már tizenkét éve sikerrel folytat. A külügyminiszterek véleménye szerint általános érdek, hogy a mostani helyzetben minél szorosabb kapcsolatot hozzanak létre a kisantant államok tevékenységébe, még pedig úgy az összes politikai, mint a gazdasági kérdések terén, valamint Középeurópa békéje megszervezésének munkájában. A külügyminisztereknek az a meggyőződése, hogy a kisantant szervezetét hozzá kell alakítani a mai szükségletekhez s így minél sikeresebben végrehajtani a kisantant államok kiszélesített missziójának tevékenységét. Ezért elhatározták, hogy tökéletesítik a kisantant szervezetét és kiegészítik annak mostani szabályzatát. A három külügyminiszter részvételével megalakult a kisantant tanácsa, amely állandó szerve lesz a kisantant államok érdekeinek. A tanács rendszeresen: évenként legalább háromszor összejön. Ez alkalmakkor a tanács tanulmányozza a külpolitika folyó ügyeit, valamint azokat a kérdéseket, amelyek a három államot egymásközi viszonyaik tekintetében különösen érdeklik.

A tanácson kívül állandó titkárságot szerveznek, hogy ez előkészítse a tanács számára a munkálatokat

és állandóan figyelemmel kísérje a kisantant három államának úgy politikai, mint gazdasági téren való együttműködését. A titkárság ezenkívül anyagot készít elő az általános kül- és gazdasági politika számára. A kisantant tanácsának legközelebbi ülése Genfben lesz 1933 február havában.

A háborús fizetések kérdése még ma is súlyosan megbénítja az egész világ gazdasági életét és még mindig elmergesíti a népek egymásközi jóviszonyát.

E háborús fizetések tekintetében december 14-ike igen fontos nap volt, u. i. 15-én volt esedékes egy ilyen fizetési részlet. Az Északamerikai Egyesült Államoknak kellett ezen a napon megkapnia Francia, Olasz, Angolországtól és néhány kisebb államtól bizonyos összegeket. Az egész világ figyelme e kérdés felé fordult, mely nem pusztán pénzkérdés, hanem egyúttal annak a kérdése is, hogy a háború szelleme még mindig erősebb-e a világban az igazi béke szelleménél?

Már Franciaország sem tud fizetni. Herriot francia miniszterelnököt és kormányát óriási többséggel leszavazta a francia kamara, mire Herriot kormánya lemondott. A leszavaztatás indító oka és a valóban hősiesség, mellyel Herriot álláspontját — egy éjjeli ülés folyamán hűs szóvalva fel — a végkimerülésig, a francia gazdasági jó hírnév vélt védelmében tartotta, ad fokozott jelentőséget bukásának. Herriot legjobb szándéka és jóhiszeműsége vitán felül való. Ezúttal azonban abban a törekvésben, hogy Franciaország üzleti megbízhatóságát megvédje, el kellett véreznie.

Miről van szó? Arról, hogy Franciaország az Amerikai Egyesült Államoknak háborús szállításokért és kölcsönökért háromezerhatszáz-millió dollár tőkével s ennek kamataival tartozik. Egy évvel ezelőtt Hoovernek, az Amerikai Egyesült Államok akkori elnökének, nevezetes kezdeményezésére úgy Franciaország, mint Amerika többi európai adósa egy évi haladékot kapott. A haladék letelt s az európai adósoknak a december 15-ével esedékessé váló részletet most már újból törleszteniök kell. A haladék meghosszabbítása dolgában Washingtonnal (az Egyesült Államok székhelyével) villámgyors iramban váltott jegyzékáradat eredménytelen maradt. Hoover hatalmas a multé. Nem vállalhat kötelezettséget a tavasszal helyébe lépő utóda és annak kormánya nevében, mely — pilanatnyilag legalább is így fest — még makacsabban ragaszkodik ahhoz, hogy az európai adósok fizessenek, — mint a mai washingtoni kongresszus.

Anglia máris fizeti az öt terhelő, ezúttal esedékes kilencvenhat-millió dollárt. Olaszország is fizet, bárha Angliával egyetemben a hadiadósság kérdésének barátságos tárgyalás útján való revízióját kívánja Amerikától. Herriot is fizetni akart — fenntartással, amelyet ugyan Amerika nem volt hajlandó elfogadni. Ámde a franciák még ezzel a fenntartással sem hajlandók fizetni s ebben a fizetésmegtágadásban az egész francia nemzet közhangulata nyilatkozik meg, amely támogatást talál abban az ugyancsak befejezett tényben, hogy Belgiumban, az antant negyedik tagjában, még csak a parlament elé sem került a kérdés, hanem maga a kormány jelentette ki, hogy hadiadósságot pedig Amerikának tovább nem törleszt. Annak az Amerikának, amely — s ezt nem mi mondjuk, hanem a nyugati államok közvéleménye, — éppen eleget keresett a világháború alatt európai szövetségesein. Herriot előtt két választás állt: vagy megtagadja a fizetést maga a kormány s akkor Franciaország — letérve a két nagy szövetséges, Anglia és Olaszország által követett útról — a kis Belgiummal magára ma-

rad, elszigetelődik, vagy vállalja a fizetést, amely esetben azonban leszavazhatja a saját parlamentje.

Utóbbi eset következett be. Hiába hivatkozott Herriot a szerződéses kötelezettségre, hiába hivatkozott a MacDonalddal kötött megegyezésre, Franciaország üzleti jóhírére, hitelképességének megrovására, a francia földben porlandó amerikai katonákra. Herriot, kinek ezúttal több mint hathónapos kormánya egész sereg teherpróbát sikerrel állt ki, ezúttal zátonyra futott. És még azt sem lehet mondani, hogy a francia parlamentnek nincs igaza. Mert ugyan miből fizessen Franciaország, de miből fizessenek a többi európai adósok is? Franciaország pénzügyi és kereskedelmi mérlege az utolsó két évben épügy leromlott, mint ahogyan képtelenül rossz egész Európáé. A francia elhkereskedelem mérlege egyre rosszabb, a külföldön elhelyezett francia tőke egyrésze befagyott, másrészt fel kellett mondani s így kamatjövödelme alig jön számba. Ha tehát fizetni akarna, magához vagyónálladékaéhoz kellene nyulni. Az ország nyolcvanhárom-milliárd frank aranykészlete a Francia Bank készletével együtt nem éri el az Amerikával szemben fennálló tőketartozást. De a fizetés megtadása nem is a most esedékes tizenkilencmillió dollárt, a Herriot által emlegetett 480 millió frankot éri, hanem általában a fizetés elvét üti szíven. És ebben az állásfoglalásban Franciaország akkor sem maradhat elszigetelve, ha Anglia és Olaszország e pilanatban a most esedékes részletet még ki is fizetik. Mert elvileg ök is az adósságrevizio követelése alapján állanak, mert Európa kis adós államai — amelyek fizetéseképtelenségét egyébként Amerika is elismeri — ugyancsak a nemfizetés álláspontjára kénytelenek helyezkedni és mert rég eldöntött kérdés, hogy a gazdasági világváltásg leküzdéséről mindaddig álmodni sem lehet, míg az összes háborús tartozásokat minden vonatkozásban egyetlen tollvonással el nem törlik. Herriot bukásáról a lapok az alábbi jelentéseket adák ki:

A francia kamara közel tizenötórás ülés után, reggel félhat órákor, szokatlan izgalom és zavar közepette, 402 szavazattal 187 ellenében elvetette a kormány javaslatát, hogy december 15-én fenntartással teljesítse az Egyesült Államokkal szemben fennálló fizetési kötelezettségét. Az eredmény már tegnap előrelátható volt, mindössze az kellett meglepetést, hogy maga a kormánypárt, sőt Herriot pártja is a javaslat ellen szavazott.

A szavazás eredményének kihirdetése után a kormány a radikális párt zajos tapsától kísérvé kivonult a teremből és az Elysée-palotába sietett, hogy benyujtsa együttes lemondását a köztársaság elnökének.

Az aláírás szentsége.

Szavazás előtt Herriot hosszabb beszédben válaszolt a felszólalásokra. Nyomatékosan hangoztatta a teljesítés megtagadásával járó veszélyeket és újabb érveket sorakoztatott fel a kormány szövegének védelmére. Megállapította, hogy a döntőbíráskodási eljárás igénybevétele nem lehetséges, mert a jogász szaktekintélyek véleménye szerint ehhez csak Amerikával való előzetes és közös megállapodás alapján lehetne folyamodni, amihez a kongresszus hozzájárulására lenne szükség. Ha megbuktatják ebben a kérdésben, akkor utódja igen nehéz helyzetbe kerül, mert nem lesz meg az Amerikával folytatandó tárgyalásokon az az erkölcsi tekintélye, amelyet a maga részéről mindig gondosan meg akart óvni.

Franciaország elszigetelt helyzetbe kerül, mert megbomlik az egyetértés Angliával, aminek súlyos következményei lehetnek. Kormányzati ténykedésének legfőbb

eredménye az volt, hogy Franciaországot kiemelte addigi elszigetelt helyzetéből. Súlyos felelősséget vállal magára az, aki ezt az eredményt most egy aránylag kis összeg kedvéért megsemmisíti. Befejezésül lendületes szavakban hivatkozott az aláírás szentségére. Ha Franciaország nem tartja tiszteletben saját aláírását, akkor másoknak is ürügyet ad arra, hogy hasonlóképpen járjanak el.

Közel reggel 5 óra volt már amikor végetért a vita, amely bővelkedett izgalmas jelenetekben. A szavazás eredményét fél 6 órákor hirdették ki.

A kormány már nem várta meg az eredmény kiírását, hanem a szavazási eredmény közlése után a kamara élénk tapsai között elhagyta a termet.

Ily kiáltások hangzottak:

Éljen Herriot!

Herriot bukásával a miniszterelnök és a miniszterek népszerűsége semmiképpen sem csökkent. Az óriási taps, amellyel a Ház Herriot-t a szavazás után is ünnepelte, azt mutatja, hogy pártpolitikai mérlegelések ezúttal nem játszanak szerepet.

Belgium néhány órával megelőzte Franciaországot: a belga kormány a tegnap délutáni minisztertanácson úgy döntött, hogy végleg megtagadja Amerikának a háborús adósságok fizetését azzal a megokolással, hogy az 1925-ik évi egyezmény szerint Belgiumnak joga van kérni Amerikától, hogy vizsgálja meg fizetőképességét és most a német jóvátételek felfüggesztése következtében Belgium képtelen fizetni.

De Brocqueville miniszterelnök tegnap este bejelentette a királynak az összkormány lemondását. A király azonban a mai napon újból De Brocqueville lemondott miniszterelnököt bizta meg a kormányalakítással.

A közvélemény és a különböző lapok részéről egyhangú lelkes tetszéssel találkozik a kormánynak az az álláspontja, hogy vonakodik teljesíteni az Egyesült Államoknak járó fizetéseket.

„Ha az amerikaiak minden körülmények között meg akarják fizettetni hadiszállításaikat, akkor forduljanak Berlinhez; mi nem fizetünk, mert ez bolondság volna részünkről! — írja a liberális „Gazetta.“

Az „Indépendance Belge“ szerint Belgium nem fizethet, mert Németország nem teljesíti vele szemben kötelezettségeit és ez a nemteljesítés az Egyesült Államok ismételt beavatkozásának következménye.

Több megjegyzésben kiemelték, hogy Franklin Bouillon képviselő a francia kamara döntő éjszakai ülésében elsőknek volt abban a helyzetben, hogy a belga határozat ismeretében ezt az érvet is a mérlegre vesse. A belga fizetése megtagadás a francia ellenzéknek a Herriot kormánnyal szemben kétségtelenül kapóra jött. Általában kapcsolatba hozzák itt a belga elutasító álláspontot és a francia kamara döntését.

A belga jegyzéket ma nyujtották át Washingtonban. *Holnap Newyorkban aranyban fogunk fizetni — mondotta Chamberlain az angol alsóházban ugyanakkor, amikor Franciaország megtagadta a fizetést.*

Az alsóházban Neville Chamberlain kincstári kancellár a háborús adósságokról szóló nagyfontosságú beszédét a jóvátételek és a háborús adósságok áttekintésével kezdte.

A december 15-i esedékességgel foglalkozva kijelentette Chamberlain, hogy Anglia semmi szín alatt sem tagadhatja meg olyan összeg fizetését, amelyről nem lehetne teljes bizonyossággal mondani, hogy az meghaladja Anglia fizetőképességét. Az ilyen lépés megrendítette volna az angol nép erkölcsi érzését és általában

a kötelezettségek szentségének tiszteletét és okul szolgált volna egyéb fizetések megtagadására is.

Ezután nagy nyomatékkal emelte ki a kincstári kancellár az angol jegyzéknek azt a kijelentését, hogy a december 15-i esedékesség megfizetése nem tekintendő a Hoover-moratórium előtti állapot feléledésének. „Holnap Newyorkban arannyal fogunk fizetni a Federal Reserve Bank és az Angol Bank közötti megegyezés alapján” — jelentette ki Chamberlain a Ház tomboló éljenzése közben.

A Federal Reserve Bank fel fogja ajánlani a szükséges arany mennyiséget, amelyet egyelőre az Angol Bank Londonban a Federal Reserve Bank számlájára tesz félre és fokozatosan, kívánság szerint Amerikába küld. Anglia a lehető legkomolyabban végső és kielégítő megoldást kíván az Egyesült Államokkal, nemcsak a két országnak, hanem az egész világnak hasznára, de egyszerűs mind nagyon fontos, hogy megmentsenek mindent, ami megmenthető, mert ettől függ az európai államok közti viszony és a világ pénzügyi biztonsága.

Beszéde végén a következőket mondotta:

„Ha olyan végső megállapodást kötünk az Egyesült Államokkal, amelynek alapján bizonyos leszállított összeget fizetnénk valamennyi adósságunk teljes kiegyenlítéseül, akkor adóssainknak tárgyalni kellene velünk arról, hogy milyen feltételekkel és milyen mértékben leszünk hajlandók velünk szemben fennálló tartozásaikat csökkenteni.”

A kincstári kancellárnak rendkívül tömör beszédét valamennyi párt feszült figyelemmel és hosszantartó tesszéssel fogadta.

Olaszország és Lettország fizet.

Az olasz kormány az Egyesült Államoktól felvet olasz háborús adósságok lejártára való tekintettel a fasiszta nagytanács december 5-i határozatai értelmében megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a kiegyenlítés 1,245.437 dollár összegben az Egyesült Államok javára megtörténjen.

A lett parlament elhatározta, hogy december 15-én eleget tesz az Egyesült Államokkal szemben fennálló fizetési kötelezettségének.

Jugoszlávia nem engedhet meg magának egyszerre belső és külső viszályt. Az angol újságok az olasz-szerb feszültséggel foglalkoznak és kiemelik, hogy Szerbia nem engedheti meg magának egyidejűen a belső viszályok és az olaszellenes politika veszedelmeit. Ez az út feltétlenül a teljes széttűléshez vezet, amely egyszerűs mind komolyan fenyegeti Európa békéjét is. Remélni kell, hogy a szerbek leszoknak a szárnyas oroszánok össztörésének sportjáról, amely politikai örülltség.

A „Times” című angol lap harmadik vezércikke a jugoszláv kormánynak azzal a lépésével foglalkozik, hogy elzárta a határt Bulgáriával szemben. A tények — úgy mond a cikk — nem mutatják, hogy Belgrádnak bármilyen jogos oka lett volna ahhoz, hogy ezzel a karácsonyi ajándékkal lepje meg Szófiát. Mint a Jugoszlávia nyugati tartományait beutazott angol közéleti vezető egyének minap közölt nyilatkozata mutatja, Jugoszlávia belső helyzete a lehető legrosszabb, s ez a magyarázata annak, hogy a diktatúra olyan túlzott jelentőséget tulajdonít minden csekély ügynek. Az újabb olaszellenes tüntetések és az Ausztriába menekült volt jugoszláv csendőrök elrablása azt a benyomást kelti, hogy a szerb vezetők nem urai többé idegeiknek.

A „Daily Herald” című angol lap szerint a jugoszláv olaszellenes tüntetések mögött a belgrádi kisantant

értekezlet áll, amelyet az olasz kormány az azt követő rendzavarásokkal együtt a kisantant szervezett olaszellenes tüntetésének tekint.

A németországi helyzet valamennyire tisztult, mert végre van a németeknek többségi kormánya, Schleicher kancellár elnöki vezetése alatt.

Schleicher új kormányelnök nyilatkozatokot adott céljairól s terveiről, melynek lényegét alább ismertetjük.

Egyébként Németországban a nyomor és munkanélküliség változatlan s ez a hatalmas, szép ország a szenvedések tekintetében talán még felülmúlja Csonka-Magyarországot.

A Schleicher-kormánynak csak egy feladata van: munkát teremteni és a nyomorgók millióit átsegíteni a télen. Schleicher birodalmi kancellár kormányprogramjának és munkatervének alapján, amelyet a rádióban ismertetett, egy újságírónak elvi kijelentéseket tett azokról a sürgős feladatokról, amelyek a mai idők tömeges inségéből származnak. A kancellár bevezetésében megismételte, hogy a katonai diktatúráról szóló mindenféle beszéd merő képtelenség. A munkanélküliség és az inség kérdésében programja ebből az egy pontból áll: munkát teremteni. A kormány valamennyi intézkedése főleg ezt a célt szolgálja. A munkaalkalmak teremtése mellett feltétlenül a legerélyesebben kell folytatni a telepítést, azonban minden intézkedés, mint munkaszerezés, telepítés, a gazdaság felélénkítése sikertelen marad, ha hiányzik a szilárd viszonyokba vetett bizalom és a jobb jövőbe vetett hit. Ezt a bizalmat és ezt a hitet meg kell teremteni a lakosság valamennyi rétegének szívesen vállalt közreműködésével s a surlódások és a szándékos megzavarások messzemenő kikapcsolásával.

A kancellár rámutatott arra, hogy a birodalmi kormány, mivel ezen a télen milliók nyomorognak, messzemenő téli segélyezést tervez. A kormány a segélyezettek körét a támogatásra jogosult magánosokra is ki akarja terjeszteni, tehát a kisjárdékosokra is és reméli, hogy e támogató intézkedések keretein túl is tud menni.

A munkaalkalmak teremtésével szorosan összefügg a telepítések kérdése. A telepítés gyorsabb előmozdítására gondja lesz a kormánynak s a munkaügyi birodalmi kormánybiztosnak is befolyást biztosítanak rá.

A telepítési akcióra az 1933. évben mintegy 100 millió márkát fordítanak és 1,300.000 hold területet kapcsolnak bele.

A beszélgetés folyamán a kancellár kijelentette továbbá, hogy a kormány különös figyelmet szentel annak, hogy az állami és a magángazdaság összekeverését kiküszöböljék. A jövőben olyan üzemek szempontjából, amelyek bármely formában állami pénzekkel dolgoznak, csak az állami üzemekre vonatkozó elvek érvényesülhetnek. Minden más rendelkezés azt jelentené, hogy megokolatlanul előnyben részesítenek egyeseket a köz rovasára.

Gömbös Gyula a város és a falu helyzetéről beszélt a városok kongresszusán. — A városok a külföldi kölcsönök törlesztésének egy évre való felfüggesztését kérik.*

A városok állandó kongresszusa Sipőcz Jenő polgármester elnöklésével a régi városháza polgármesteri tanácstermében ülést tartott, amelyen megjelent Gömbös Gyula miniszterelnök is vitéz Keresztes-Fischer Ferenc

* A mult számban jelzett, de térszűke miatt kimaradt miniszterelnöki beszédet a mai számban közöljük.

belügyminiszter és Huszár Aladár főpolgármester kíséretében.

A kongresszus résztvevői meleg ünnepléssel fogadták Gömbös Gyula miniszterelnököt, akit az elnöklő Sipőcz Jenő polgármester üdvözölt a városok állandó kongresszusa nevében.

— Nagyméltóságod megjelenését nem egyszerű udvariassági látogatásnak tekintjük, hanem államférfiúi gesztusnak a magyar városok felé, ezért engedje meg, hogy magyaros őszinteséggel előadjuk panaszainkat. Tudjuk, hogy Nagyméltóságod a munka és a tett embere s nem azért jött, hogy hízélgést halljon, hanem hogy meghallgassa panaszainkat — mondotta.

Nem szabad különbséget tenni falu és város között.

Gömbös Gyula miniszterelnök az üdvözlésre a következőkben válaszolt:

— Azért jöttem önök közé, mert lelki szükségét éreztem annak, hogy találkozhassam azokkal a férfiakkal is, akik mint egy-egy városi kultúrközpont szellemi vezetői voltaképpen alvezérei a nemzetnek. A minap a Jegyzők Országos Egyesületének gyűlésén vettem részt, tegnap az orvosok kongresszusán voltam, karácsony után pedig a tanítósággal jövök össze. Egészen természetes tehát, hogy ma örömmel vagyok itt önök között is, akik a magyar nemzeti élet egyik legértékesebb erőforrását, a városi polgárságot képviselik.

— Bármily nagystilusú legyen is valamilyen a nemzet előbbrevitelére kidolgozott terv, nem lehet megvalósítani, ha azok, akik hivatottak a megvalósításban közreműködni, sem a tervvel magával nincsenek tisztában, sem pedig a vezetők intencióit nem értik meg. Megtízgyeltem a nemzeti munkaterv hatását mind a belföldön, mind pedig a külföldön és nyugodt lelkiismerettel állapíthatom meg, hogy azok az irányelvek, amelyeket abban legrögzítettem, megfelelnek a modern európai államok regeneráló politikát folytató irányának. A nemzet programot kívánt, én megadtam ezt s egyben megmondtam azt is, hogy van egy közeli, egy azonnali programom s van egy távolabbi célokat magába foglaló munkatervem, amely disztinció azért helyes, hogy egyöntetű felfogások alakuljanak ki a kormánynak mind a cselekedeteivel, mind pedig az intencióival kapcsolatban.

— Most, hogy alkalmam volt itt a városok polgármesterei előtt megjelenni, szeretném elmondani nézetemet a városproblémáról. Teljesen hamisnak tartom azt a politikát, amely különbséget tesz a falu és a város között. A falu logikus képződménye a magyar nemzet speciális társadalmi, politikai és gazdasági fejlődésének, de logikus következménye annak a város is. Sőt, merem állítani, hogy a város magasabbrendű, tökéletesebb, erősebb társadalmi, gazdasági és kulturális közösség, mert lakosságának számánál és fejlettebb társadalmi és kulturális intézményeinél fogva a nemzeti energiák igen nagy tömegét birtokolja. Politikailag én a városi életben sok előnyt látok, de egyben sok veszélyt is. Sok előnyt, mert a helyesen irányított városok tényleg erőforrásai a legbecselesebb nemzeti javaknak, tudja azonban mindenki azt is, hogy a városok talán éppen azért, mert sűrűbben lakottak, és mert lerakódó helyei a legkülönbözőbb és legellentétebb eszméáramlatoknak, az utóbbi évtizedekben sok olyan káros politikai momentumot vetettek fel, amelyek veszélyt jelentenek arra a gondolatvilágra, amelyet én is és önök is képviselnek.

Nem szeretem a csüggeteg embereket.

— A városok anyagi szempontból ma éppoly nehéz életet élnek, mint az állam, és a mai viszonyok között bizony meglehetősen súlyos terhekkel küzdenek. A városok

éppen úgy, mint egyéb közületek, gyorsan igyekeztek emelkedni a forradalom utáni időben. Ez érthető, mert akik a világot járták, tudják, hogy a nyugati viszonylathoz mérten városaink életében bizonyos lemaradottság nyilvánult meg. A városi vezetők felismerték ezt, segíteni akartak rajta és ez a magyarajzója annak az erőteljes lendületnek, amellyel a forradalom utáni időben a városok fejlődni igyekeztek. Túlgyors volt az akarárás, túlmerész pénzügyi zsenik jelentkeztek mindenütt s a túlgyors, túlmerész alkotás hibájába esett úgyszólván mindenki, még azok is, akik ma kritizálják ezeket az idöket. Most azonban már, ezeknek birtokában, hozzákezdhetünk a rendszeres építö munkához; tudjuk miképpen lehet előbbrevinni a dolgokat s hogyan lehet a városi élet mai súlyos problémáit megfogni és a megoldás felé közelíteni. Én nem szeretem a csüggeteg embereket még akkor sem, ha ok volna — mint ahogy nincs — a csüggedésre. Ma könnyű a kritizálás. Akkor szerettem volna a bölcseket látni, amikor az alkotás lázában égtek mindenki; akkor szerettem volna, ha valaki feláll és azt mondja: te állam, te város, ne tedd ezt, ne tedd azt, ne csinálj semmit, ne fektess be, ne építs, ne igyekezz előremenni. Pedig befektetés nélkül, véleményem szerint, nincs élet. És amikor a takarékosági hullám erőt vett rajtunk, a magam módján tiltakoztam annak túlhajtása ellen. Azt mondtam, hogy a takarékosági láznak az lesz az eredménye, hogy a tőke visszahúzódik sub titulo takarékoság, a munka nem kap teret sub titulo takarékoság, az emberek nem fognak költeni sub titulo takarékoság és végeredményében meg fog állni minden s ahelyett, hogy előbbrevinnők az országot, visszafelődés áll be sub titulo takarékoság. Ha tehát azt mondják, hogy a városoknál a haladás érdekében történtek befektetések, én ezt a haladás érdekében eszközölt befektetést nem tartom a takarékoság elvébe ütközönek és azt utólag is akceptálom.

— Áttérve a szociális problémákra, az a nézetem, hogy egy rendezett gazdasági életet élő országban főként, ha az érdekképviseleti alapon van megszervezve, a szociális kérdés is organikus módon megoldódik. A tőke és a munka közötti viszony organikus szabályozása mellett a szociális kérdések is elintézését nyernek. Helyeslem, hogy a városok ma a szociális problémákat saját erejükből, főként munkaalkalmak létesítésével akarják leküzdeni. Munkanélküli segélyeket ne méltóztassanak adni. Ha ilyen segélyeket folyósítanánk, akkor teljesen lehetetlen volna az államháztartást, de a városok költségvetését is egyensúlyban tartani.

— Boldog volnék, ha a városok jövedelmi forrását fel tudnám emelni. A magam részéről csak annyiban kívánom igénybevenni a városok anyagi erejét, amennyire az mulhatatlanul szükséges. A probléma kulcsa itt is az államháztartás egyensúlya, ettől függ a pengő, gazdasági konszolidációnk és a hitelünk. Az egyensúly fenntartásának azonban előfeltételei is vannak: a többi között a racionalizálás problémája. A racionalizálást ki-mondani, vagy elméletileg kidolgozni igen könnyű, végrehajtása azonban annál nehezebb. Ha én racionalizálok, ez annyit jelent, hogy elküldök ennyi és ennyi embert, megfosztok egzisztenciájától számos dolgozó családot. Mindazonáltal az államnak és minden közületnek arra kell törekednie, hogy a maga életét a teljes racionalizálás jegyében folytassa, de ezt a nagy kérdést lehetőleg úgy igyekezzék megoldani, hogy a megoldás ne járjon egzisztenciák elpusztításával.

— Ami a városok külföldi kölcsöneit illeti, könnyelmű nyilatkozatba bocsátkozni nem vagyok hajlandó és

kérem, hogy ebben a tárgyban méltóztassanak a pénzügyminisztert reám való hivatkozással felkeresni. Egyébként remélem, hogy a külföldi hitelezők részéről megértésre fogunk találni, mert hiszen a külföldi hitelezőnek is érdeke, hogy adósa tönkre ne menjen. A város voltaképpen a polgári gondolat megtestesülése. Én azonban a polgár ideálját nem a totyakos, a pocakos, a patópálos típusban akarom látni. Az én elgondolásom szerint a polgár harcos elem, a harcban előljáró tényező. Minden elpetyhüdt embernek az a tragikumja, hogy elpusztul. A polgárságnak — mint máshol is mondtam már — frontot kell alkotnia azokkal szemben, akik alá akarják ásni a polgári sorsot. Öneki kell a leglendületesebbnek lennie, öneki kell előljárnia a nemzeti társadalom minden nagy kérdésének korszerű megoldásában és főként a polgári erények gyakorlásában. Éppen ezért elsőrendű kormányzati kötelességemnek tartom szeretettel istápolni a városi polgárságot. Ha ugyanakkor fokozott szeretettel beszélek a faluról is, annak az a magyarázata, hogy a falusi nép — amelynek sorsával nem igen törődött a háború előtti politika — a városi népnél is jobban rá van utalva a szeretetteljes gondozásra és kellő felkarolásra.

Beszéde végén a következőket mondta a miniszterelnök:

— Óvatos, körültekintő, lelkiismeretes és előrelátó munkát ajánlok a városoknak, rendbelsőzésát a háztartásuknak, ezt abban a meggyőződésben, hogy önök vezetik azokat a polgárokat, akik a magyar nemesi középosztály helyébe hivatottak lépni. Hangsúlyozom, hogy a város éppen olyan közel áll a szivemhez, mint a falu, mert mindkettő kiapadhatatlan erőforrása a nemzeti öncélúságnak.

A miniszterelnök beszédét nagy éljenzéssel fogadták a városok vezetői.

Január hatodika.

(Vízkereszt napja.)

A názáreti Jézus harminc esztendő. Eddig teljes visszavonultságban élt és nem lépett a nyilvánosság elé. Jőformán senki sem tudott róla legközelebbi hozzátartozóin kívül.

De most, harminc esztendő korában, elhagyja magányosságát s felkeresi Keresztelő Jánost, aki a Jordán folyó partján kereszteli az embereket. Mit jelent Keresztelő Jánosnak a keresztisége? Nemcsak azt, hogy a felnőtt embereket tetőtől talpig teljesen elmeríti a Jordán folyó árában, — hanem azt is, hogy a megkeresztelték életének új irányzatot, új fordulatot ad. Keresztelő Jánoshoz azok mennek, akik meg akarnak változni, meg akarnak másulni, akik új emberré akarnak válni.

Mit keres a keresztiségre várók között a Jordán folyó partján a názáreti Jézus, akinek az egész lelke és élete tisztaság, szentség? Milyen megváltozást, milyen megteljesedést vár ő a keresztiségtől?

János megkereszteli Jézust, s mialatt megkereszteli, megnyílik az ég: Isten szava hallatszik, s a Szentlélek teljessége elárasztja Jézust. S itt a keresztiség alkalmával kapja meg Jézus isteni erőinek mindenségét, mert ettől kezdve azután elmegy az emberek közé s megkezdi azt a működését, melyet, mint Isten fia, mint Megváltó végez az egész emberiségért kihalálón, poklokban, feltámasztáson keresztül...

A vízkereszt ünnepe január hatodikán van. Régebben az emberiség ezen a napon ünnepelte a karácsonyt, a Megváltó eljövételének napját. Ma pedig a megújulásra törekvő emberek nagy erőforrásává válhatik az, ha vízkereszt napját szívvel-lélekkel megünneplik.

A HEGEDŰ.

A napnak nyájassága
a viharok hatalma
a csillagok mély titka
az Isten lehellete
szól a hegedűben.
Szelidségről zeng a ridegnek,
bűnsnek tisztaságról
a kegyetlenek gyöngédségről.
Hűséget zeng a hív pásztornak
és az anyának égi hálát.
...Meghallják a halottak,
mert erőt zeng nekik
bűneik jegességén átsietni
bátorságot, a hétszeres fájdalom sziklaélén elsuhanni
hősiességet
a Halál vadsodrású folyóján átkelni
az áldott part üdvösségét elérni.

K. J.

A lützeni csata királyi hőse.

Háromszáz éve annak, hogy Gusztáv Adolf svéd király a lützeni csatában elesett. Az egy napig tartó ütközet, mely a harmincéves háború fordulópontját jelentette, a svédeknek pyrihosi győzelmet hozott: vezérük életével fizették meg a diadalt, melyet a császár seregein arattak. Sőtét novemberi hajnalon indult meg a csata, melynek áthatolhatatlan kódében a svédek szem elől tévesztették királyukat s csak este, a harc befejeztével találtak rá sebeiben elvérzett, lópatáktól összetiport tetemére.

Ha visszatekintünk a 17. század elejére, olyan korban vagyunk, amikor az európai történelem még mindig a reformációverte hullámokon hanyódik. E század vallásháborúi azonban már nagyon eltérnek az előző századaitól: a vallás igazi mozgató szerepe elhalványul s helyette az imperializmus, a nagy uralkodóházak hatalmi törekvése lesz a harcok modora. Így a történelem egyik legnagyobb háborúja, az ú. n. harmincéves is vallási torzsalkodásoknak köszöni kezdetét, de kifejlődésénél mindjobban szólnak bele menetébe az európai koncert politikai bögfői. A harcba, mely 1618—1648-ig dúlt s melynek végétével oly nagy nyomorról és gazdasági bajokról értesítenek a történetírók, Gusztáv Adolf svéd nemzete elég későn kapcsolódott bele. Csak 1630-ban talált Gusztáv Adolf jogcímet arra, hogy német területre lépjen, itt azonban azután egyhuzamban két évig tartotta sakkban Ferdinánd császár hadait.

Gusztáv Adolf már gyermekkorában nagy tehetség és trónratermettséget áruolt el. Feljegyzik nagy nyelvtudását, de különösen gyakorlati készségeit. Elődeitől bár nem régóta független, de hatalmas országot és a protestantizmus államvallását örökölte, melyet családjának névadó őse: Wasa Gusztáv vett fel egész népével együtt 1532-ben. Ennek a vallásnak védelmére sietett Gusztáv Adolf. A német protestánságot akarta oltalmazni Ferdinánd császárral szemben, aki, mint a háború eddigi győzelemmérélegének birtokosa, a katolikus államvallás maradéktalan helyreállítására törekedett. Így egyrészt német hitsorsosai védelmére, legfőképpen azonban mégis a Balti tenger hegemoniájának megszerzéséért szállt síkra, melyet Ferdinánd túlhatalmától féltett.

Gusztáv Adolf országnak nemcsak vallását, hanem területét is ki akarta terjeszteni, mert lelkében a vallás és a politika erkölcsé egységgé forrott össze. Ezzel a lélekkel kezdte meg Németország ellen a harcot, melyet

két évig a nagy sztratégosz művészetével vezetett korának legjobb hadvezére: Wallenstein ellen s végül e művészet koronájaként saját életét tette fel. Halála a háborúnak új fordulatot adott. Svédországban egyetlen gyermeke, Krisztina követte a trónon. 1632-ben csupán hat éves s helyette Oxenstierne Axel kormányzó vitte az ügyeket, a lützeni csata nagy halottjának szellemében.

Isten kardja.

Irtá: *Arany János.*

„Hét száz vala, hét tíz s hét azon esztendő,
Mikor Isten kardja napfényre jövendő;
A hős, kinek Isten, csuda által adja,
Mind az egész földet vele megbírhatja.

Örvendj! az égen is vidám jelek úsznak:
Te vagy, te vagy a hős, fia Bendegúznak!
Nem tudom, a kard hol? s hogy, de tied léssen,
Mielőtt a szent év elfogyra egészen.“

Alighogy az ősz pap ajakát bezárta,
Lebben az ajtónál Etelének sátra;
Bulcsu vezér jött bé, egy szolga suhancsal,
Nagy dolgot előre mondani költ arccal.

Kard vala jobbójában, meztelen és görbe:
„Ez az, ez az!“ — robbant Etele kitorve;
Zug s valamint a szél a pagonyt ha rázza,
Lőn, azután Bulcsu ily szót magyaráza:

„Király! jöve hozzám az imént e gyermek,
— Gondold baromörzöd hitvány sihedernek,
Kengyelemig, elsőbb köszönt lehajoltan —
Amint legelőjén által lovagoltam.

Azután beszéle hihetetlen dolgot:
Csordája ma reggel, hogy a mezőn bolygott,
Veszi észre, sántít egy kedves úszője,
Vérnyom is a fűvön, harmat izzik tőle.

Nyomra, okát tudni, vissza legott mégyen,
Gondolja, tövis, kő, valami csont légyen:
Im vasat a fűben végtére találta,
Mint hadi szerszámnak érchege kiállva.

Ott hagyja először, térül egyet, fordul,
(Fölvenni szegénység jele vaskót porbul)
De viszont megbánván siet oda ismét,
Nehogy a jószágban kára megint esnék.

Hát ihol, a kard-hegy kétannyira nőve!
Nyulni akar hozzá; láng csap ki belőle;
Megriad és elfut. Szünnén riadása,
Harmadszor is arra közelít, hogy lássa.

Közelit lábujjon, szíve dobog szörnyen,
Óva megáll sokszor, menjen-e? ne menjen?
Ágaskodva tekint s nyujtózik előre,
Úgy mondom el, amint hallám vala tőle.

Messzire már látja, mint a vizek sását,
Magoslani fűből szép kard ragyogását:
Penész aranyán nincs, acélán nincs rozsdá,
Mintha csiszár kézből jött volna ki most a.

Ekkor a fegyverhez járulni se mervén,
Hozzám fut, lovamat messze megismervén,
Elmondja. Riasztom: igazat beszél-e?
Bátran hi s vezet; én megyek oda véle.

Oh, emberi szemnek ily csuda láttatja!
Földben alig volt már, csak a markolatja;
Láng nem úté jobbom', engede is könnyen!
Itt van! te viseld azt, te, királyom, fennyen!

Szól vala, a bojtár bizonyítá hévvel,
Verte reá naptól kesely üstökével,
Nagy jutalom bezzeg tenyerét is verte,
Most a jövendők eloszlottak szerte.

Maga pedig fordul a fegyveres házba,
Hüvellyel a kardot Etele ruházza,
Legszebb hüvelyébe illett csodaképpen,
Felkőti, kivonja, forgatja kezében.

Vág vele háromszor a négy anya szélnek:
Keletre, nyugotra, észak felé, délnek,
Vasa, mint zúgattyú, a levegőt szelte
S így szóla Etelből tornyosodó lelke:

Csillag esik, föld reng: jött éve csudáknak!
Ihol én, ihol én pörölye világnak!
Sarkam alá én a nemzeteket hajtom:
Nincs a kerek földnek ura kívül rajtam!

Mondván, deli kincsét függeszti szegére,
S ment hada szemlélni a húnok vezére;
Tudja egész had már csudáit az égnek,
S leborul előtte, mint egy istenségnek.

Szerkesztői üzenetek.

Az évforduló önmagában véve nem jelent változást az ember sorsában. Az évforduló csak akkor válik sorsfordulóvá, hogyha az ember gondolkodása és céljai is megváltoznak. Ha az ember maga nem változik meg, miért változna meg a sorsa, miért hozna az új év valami mást, mint amit az eddigi esztendők hoztak?

Tulajdonképpen nem is azt kellene kívánnunk egymásnak, hogy „boldog új esztendőt!“ hanem azt: „boldog megváltozást!“

S ebben az értelemben kíván a Bizalom olvasóinak minden jót az új esztendőre.

Felelős szerkesztő és kiadó:

N. GÖLLNER MÁRIA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

FOGHÁZMISSZIÓ HELYISÉGE

Budapest, V., Markó utca 16., III. emelet 28.